

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра фінансів і кредиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Валютний ринок і валютне регулювання»

вибіркова

**Освітньо-професійна
програма:**

Фінанси, банківська справа та страхування

Спеціальність:

072 Фінанси, банківська справа та страхування

Галузь знань:

07 «Управління і адміністрування»

Рівень вищої освіти:

перший (бакалаврський)

Факультет:

економічний

Мова навчання:

українська

Розробник:

**Ткач Є.В., доцент кафедри фінансів і кредиту,
к.е.н., доцент**

Профайл викладача:

<http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-finansiv-i-kredytu/kolektyv-kafedry-finansiv-i-kredytv/tkach-yevgen-viktorovych>

Контактний тел.:

+380509699710

E-mail:

e.tkach@chnu.edu.ua

Консультації:

**он-лайн консультації - згідно з графіком
очні консультації – за попередньою домовленістю**

1. Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна призначена для поглиблення здобувачами теоретичних і практичних знань у сфері функціонування валютного ринку та валютного регулювання, а також посилення у здобувачів відповідних фахових компетентностей щодо розуміння впливу валютної політики на рівень цін, динаміку валютного курсу, інвестиції, економічне зростання, стан фінансових ринків, зміну макроекономічної кон'юнктури та добробут людей. Дисципліна «Валютний ринок і валютне регулювання» належить до блоку вибіркових освітніх компонент, запропонованих здобувачам освітньої програми «Фінанси, банківська справа та страхування» першого (бакалаврського) рівня галузі знань 07 «Управління та адміністрування».

2. Мета навчальної дисципліни: поглибити теоретичні та практичні знання з проблематики функціонування валютного ринку та валютного регулювання, а також посилити професійні навички щодо оцінки впливу валютної політики на діяльність економічних суб'єктів в Україні. Вивчення цієї вибіркової дисципліни дозволить здобувачам набути додаткових загальних і фахових компетентностей, які розширять їхні можливості для професійної самореалізації, зокрема щодо розуміння впливу валютної політики та зміни валютного курсу на рівень цін, інвестиції, економічне зростання, стан фінансових ринків, макроекономічне середовище та добробут людей.

3. Пререквізити. Навчальні дисципліни, обов'язкові для вивчення здобувачем вищої освіти до початку роботи над курсом «Валютний ринок і валютне регулювання», - це «Економічна теорія», «Вступ у спеціальність», «Макроекономіка», «Гроші і кредит», «Фінанси» та «Банківська система». Навчальна дисципліна «Валютний ринок і валютне регулювання» відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми слухається здобувачами освіти паралельно із такою дисципліною як «Фінансовий ринок». Вивчення дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання а» є основою для засвоєння інших обов'язкових дисциплін, зокрема «Фінансовий аналіз» та «Інвестування».

4. Результати навчання. Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» (освітня програма «Фінанси, банківська справа та страхування») вивчення дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» сприяє поглибленню наступних компетентностей і програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність проведення досліджень на відповідному рівні;
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел;
- здатність досліджувати тенденції розвитку економіки за допомогою інструментарію макро- та мікроекономічного аналізу, оцінювати сучасні економічні явища;
- розуміння особливостей функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування);
- здатність застосовувати знання законодавства у сфері монетарного, фіскального регулювання та регулювання фінансового ринку;
- здатність підтримувати належний рівень знань та постійно підвищувати свою професійну підготовку;
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;
- здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Компетентності, визначені освітньою програмою:

- здатність до формування та вдосконалення сприятливого середовища для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва;
- здатність забезпечити доступ усіх економічних суб'єктів до якісних фінансових послуг з використанням сучасних технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання:

- знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем;
- знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем;
- визначати особливості функціонування сучасних світових та національних фінансових систем та їх структури;
- знати механізм функціонування державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, фінансів домогосподарств, фінансових ринків, банківської системи та страхування;
- розуміти принципи, методи та інструменти державного та ринкового регулювання діяльності в сфері фінансів, банківської справи та страхування;
- ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем;
- використовувати професійну аргументацію для донесення інформації, ідей, проблем та способів їх вирішення до фахівців і нефахівців у фінансовій сфері діяльності;
- володіти загальнонауковими та спеціальними методами дослідження фінансових процесів.
- вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик фінансових систем, а також особливостей поведінки їх суб'єктів;
- застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань і змістовно інтерпретувати отримані результати;
- демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні;
- виявляти навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань.

Програмні результати, визначені освітньою програмою:

- формувати та вдосконалювати механізм фінансового забезпечення для функціонування та розвитку суб'єктів малого підприємництва;
- застосовувати набуті теоретичні знання та практичні навички для забезпечення інклюзивності фінансових послуг через широке застосування технологій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1 Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин						Вид підсумкового контролю
			кредитів	годин	змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання	
Денна	III	VI	3	90	2	15	30	-	-	45	-	Залік
Заочна	III	VI	3	90	2	4	6	-	-	80	-	Залік

5.2 Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							заочна форма						
	усьо- го	у тому числі					усьо- го	у тому числі						
		л	п	лаб.	інд	с.р.		л	п	лаб.	інд	с.р.		
Змістовий модуль 1. «Валюта, валютний ринок та валютний курс»														
Тема 1. Поняття валюти та валютних цінностей. Історія виникнення грошей (валют) та їх назв. Поняття світових (резервних) валют. Мета: розглянути теоретичні засади сутності валюти та валютних цінностей, історію виникнення грошей (валют) та їх назв, а також поняття та особливості світових (резервних) валют.	9	1	3			5	9	1					8	
Тема 2. Валютний ринок, його структура та інфраструктура, попит та пропозиція на валютному ринку. Учасники валютного ринку. Мета: розглянути теоретичні засади сутності валютного ринку, його учасників, специфіку формування попиту та пропозиції, а також структуру та інфраструктуру валютного ринку.	9	1	3			5	9		1				8	
Тема 3. Валютний курс, види (номінальний, реальний) та режими (плаваючий, фіксований) валютного курсу. Поняття паритету купівельної спроможності. Мета: розглянути теоретичні основи сутності валютного курсу, його види та плаваючий і фіксований режими валютного курсу, а також поняття паритету купівельної спроможності.	9	2	3			4	9		1				8	
Тема 4. Фактори що визначають валютний курс та його динаміку. Сутність ревальвації та девальвації. Мета: розглянути теоретичні засади та сутність факторів що визначають валютний курс та його динаміку, а також	9	2	3			4	9		1				8	

сутність і причини ревальвації та девальвації.												
Тема 5. Взаємозв'язок валютного курсу з платіжним балансом держави. Поняття мультивалютності. Мета: розглянути теоретичні основи взаємозв'язку валютного курсу з платіжним балансом держави, а також поняття мультивалютності.	9	2	3			4	9	1				8
Разом за змістовим модулем 1	45	8	15			22	45	2	3			40
Змістовий модуль 2. «Операції з валютними цінностями та валютне регулювання»												
Тема 6. Вплив валютного курсу на рівень інфляції, експортно-імпортні операції, інвестиції, динаміку фондових індексів, державний бюджет, борг, економічне зростання та добробут людей. Мета: розглянути теоретичні засади впливу валютного курсу на рівень інфляції, експортно-імпортні операції, інвестиції, динаміку фондових індексів, державний бюджет, борг, економічне зростання та добробут людей.	9	2	3			4	9	1				8
Тема 7. Сутність золотовалютних резервів, їх структура та управління Центральним банком. Поняття банківських металів. Мета: розглянути теоретичні засади сутності золотовалютних резервів, їх структуру та управління Центральним банком, а також поняття банківських металів.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 8. Світова валютна система. Взаємовідносини з міжнародними фінансово-кредитними організаціями: МВФ, Світовий банк та ін. Мета: розглянути теоретичні основи сутності світової валютної системи, та особливості взаємовідносин з міжнародними фінансово-	9	1	3			5	9	1				8

кредитними організаціями: МВФ, Світовим банком та ін.												
Тема 9. Операції з валютою та валютними цінностями. Ринок форекс. Поняття валютної біржі. Сутність криптовалют. Мета: розглянути теоретичні аспекти здійснення операцій з валютою та валютними цінностями, особливості функціонування валютних бірж та світового валютного ринку форекс, а також сутність криптовалют.	9	1	3			5	9		1			8
Тема 10. Валютне регулювання як складова монетарної політики та взаємозв'язок з іншими видами макроекономічної політики. Сутність інструментів та поняття нормативу валютної позиції. Мета: розглянути теоретичні засади валютного регулювання та його взаємозв'язок з іншими видами макроекономічної політики, а також сутність інструментів валютної політики та поняття нормативу валютної позиції.	9	2	3			4	9		1			8
Разом за змістовим модулем 2	45	7	15			23	45	2	3			40
Усього годин	90	15	30			45	90	4	6			80

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота студентів з дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» направлена на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, підготовку та презентацію кейсових завдань до відповідних тем дисципліни

п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна ф.н.	заочна ф.н.
1	Тема: Поняття валюти та валютних цінностей. Історія виникнення грошей (валют) та їх назв. Поняття світових (резервних) валют. Завдання: опрацювати питання щодо історії виникнення перших грошей та валют у зарубіжних країнах.	5	8
2	Тема: Валютний ринок, його структура та інфраструктура, попит та пропозиція на валютному ринку. Учасники валютного ринку. Завдання: опрацювати питання щодо нормативно-правового забезпечення функціонування валютного ринку.	5	8

3	Тема: Валютний курс, види (номінальний, реальний) та режими (плаваючий, фіксований) валютного курсу. Поняття паритету купівельної спроможності. Завдання: опрацювати питання щодо показників які характеризують стан валютного ринку, та розглянути динаміку валютного курсу в Україні та зарубіжних країнах впродовж останніх років.	4	8
4	Тема: Фактори що визначають валютний курс та його динаміку. Сутність ревальвації та девальвації. Завдання: опрацювати питання щодо причин девальваційних та ревальваційних процесів в історії незалежної України та різних зарубіжних країнах.	4	8
5	Тема: Взаємозв'язок валютного курсу з платіжним балансом держави. Поняття мультивалютності. Завдання: опрацювати питання щодо показників які характеризують стан платіжного балансу в Україні та зарубіжних країнах впродовж останніх років.	4	8
6	Тема: Вплив валютного курсу на рівень інфляції, експортно-імпорتنі операції, інвестиції, динаміку фондових індексів, державний бюджет, борг, економічне зростання та добробут людей. Завдання: опрацювати питання щодо динаміки показників рівня інфляції, експортно-імпорتنих операцій, інвестицій, динаміки фондових індексів, державного бюджету, державному бору та ВВП в Україні та зарубіжних країнах впродовж останніх років.	4	8
7	Тема: Сутність золотовалютних резервів, їх структура та управління Центральним банком. Поняття банківських металів. Завдання: опрацювати питання щодо динаміки показників обсягу золотовалютних резервів і їх структури в Україні та зарубіжних країнах впродовж останніх років, а також динаміку цін на світовому ринку банківських металів.	5	8
8	Тема: Світова валютна система. Взаємовідносини з міжнародними фінансово-кредитними організаціями: МВФ, Світовий банк та ін. Завдання: опрацювати питання щодо історії взаємовідносини України з такими міжнародними фінансово-кредитними організаціями, як МВФ, Світовий банк та ін.	5	8
9	Тема: Операції з валютою та валютними цінностями. Ринок форекс. Поняття валютної біржі. Сутність криптовалют. Завдання: опрацювати питання щодо динаміки курсу основних світових валют на ринку форекс впродовж останніх років, а також динаміку курсу основних криптовалют.	5	8
10	Тема: Валютне регулювання як складова монетарної політики та взаємозв'язок з іншими видами макроекономічної політики. Сутність інструментів та поняття нормативу валютної позиції. Завдання: опрацювати питання щодо особливостей здійснення валютної політики та застосування її інструментів в зарубіжних країнах.	4	8
Усього годин		45	80

6. Методи навчання, форми та методи оцінювання

Методи навчання:

– вербальні методи (лекція, дискусія, пояснення, розповідь, консультація);

- практичні методи (практичні роботи);
- наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали тощо);
- кейсовий метод;
- робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, законодавчо-нормативною літературою та інтернет-ресурсами;
- комп'ютерні засоби навчання (онлайн курси – ресурси, web-конференції, вебіари тощо);
- самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни;
- дистанційне навчання з використанням відповідних онлайн-платформ.

Методи оцінювання:

- усне опитування;
- письмове опитування;
- тестування;
- презентація і захист результатів виконаних завдань і досліджень;
- аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті;
- розв'язування практичних ситуацій;
- підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Дедлайни та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається з дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний, участь у конференції, студентській олімпіаді).

Академічна доброчесність. Здобувачі вищої освіти самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. Обов'язковим є посилання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень. Списування під час контрольних заходів має наслідком отримання незадовільної оцінки за відповідний вид роботи.

Відвідування занять. Відвідування занять є обов'язковою умовою виконання навчального плану дисципліни. Форми навчання визначені затвердженим графіком освітнього процесу Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної, додаткової літератури та інших (у тому числі іноземною мовою) джерел інформації; аналітичні міркування, уміння роботи порівняння, висновки; уміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладання матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, уміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Вищими балами оцінюється самостійний обґрунтований погляд здобувача щодо конкретної практичної ситуації або проблеми.

Кількість балів, яку здобувач вищої освіти може отримати під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання практичних ситуацій), виконання завдань для самостійної роботи – 6 балів. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за кожну тему. Максимальна кількість балів складає: за 1 модуль – 30; 2 модуль – 30 (разом – 60 балів).

Загальна (максимальна) кількість балів, яку студент може отримати в процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів студент набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

З навчальної дисципліни «Валютний ринок і валютне регулювання» проводиться

семестровий залік. Здобувач отримує завдання, що містить теоретичне питання з дисципліни, тестові завдання, глосарій і практичну ситуацію (завдання).

У 40 балів, що можливо отримати на заліку, входить: теоретичне питання (12 балів), 4 тести «правильно-неправильно» - по 2 бали (сумарно 8 балів), визначення 4 термінів - по 2 бали (сумарно 8 балів), практичне завдання (12 балів).

12 балів ставиться за повне розкриття теоретичного питання. У випадку неповної відповіді зберігається відсоткове відношення розкриття відповіді та бального оцінювання.

12 балів здобувач отримає за повне та правильне (відповідно до чинного законодавства; без математичних помилок) розв'язання практичного завдання.

Після підготовки здобувачами конспекту відповіді та розв'язання практичної ситуації відбувається його усна відповідь викладачеві. В процесі цього здобувачу можуть бути задані додаткові питання.

Також залік може бути проведений у письмовій формі.

Оцінкою «А» оцінюється повна та аргументована відповідь на теоретичне питання, правильне розв'язання практичного завдання, правильна відповідь на тестові питання та сформульовані правильні визначення з глосарію. Відповіді повинні розкривати суть матеріалу, що свідчить про вміння аналізувати матеріал та робити змістовні висновки. Відповідь повинна бути чіткою, логічною і послідовною.

Відповідь оцінюється на «В» за умови такого розкриття теоретичного питання білету та тестових завдань, понять з глосарію, а також розв'язання практичного завдання, які містять неточності, що не суттєво впливають на зміст завдання.

Відповідь оцінюється на «С» за умови повного та правильного розкриття питання білету або правильного розв'язання практичного завдання, але у відповіді недостатньо правильно сформульовано визначення з глосарію. У той же час тестові завдання вирішені на належному рівні.

Якщо підхід викладення матеріалу правильний, але виявляється недостатнє його розуміння, допускаються окремі неточності, виставляється оцінка «D».

Відповідь оцінюється на «Е» у випадку правильного підходу до викладення теоретичного матеріалу та відповідей на тестові завдання.

В усіх інших випадках відповідь оцінюється на «Fх».

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)										Кількість балів (залік)	Сумарна кількість балів
Змістовий модуль №1					Змістовий модуль №2					40	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10		
6	6	6	6	6	6	6	6	6	6		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

7. Рекомендована література – основна.

1. Адамик Б. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підруч. 2-ге видання, доп. і переробл. Київ: Кондор, 2011. 416 с.
2. Глущенко С.В. Монетарна політика: теоретико-методологічні аспекти: навч. посіб. Київ : НаУКМА, 2017. 63 с.
3. Грошово-кредитне регулювання у механізмі забезпечення макроекономічної стабілізації і ефективності функціонування банківської системи України: монографія/ О. В. Дзюблюк та ін. Тернопіль: ТНЕУ, 2014. 530 с.
4. Про банки і банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 р. № 2121-III зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>
5. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 р. № 2473-VIII зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text>
6. Про Національний банк України : закон України від 20.05. 1999 р. № 679-XIV, зі змінами. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14#Text>
7. Ткач Є. В. Проблеми фіскальної та монетарної політики. Управління фінансами: мікро- і макрорівень. Фінанси, банківська справа та страхування. Корпоративні фінанси та фінансове посередництво : підручник для магістрів / за ред. проф. П.О. Нікіфорова, доц. Н.А. Бак. Чернівці, 2021. С. 293-355.
8. Ткач Є. В. Координація фіскальної та монетарної політики в Україні: інституціональний вимір проблем та перспектив. Фіскальна та монетарна політика економічного розвитку України : монографія / за заг. ред. П.О. Нікіфорова, І.Я. Ткачук. Чернівці: Чернівець. Черн. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. С. 227-240
9. Ткач Є.В., Ткач С.В. Взаємозв'язок монетарної та фіскальної політики в макроекономічних умовах України: ретроспективний аспект. № 1 (266). *Вісник Хмельницького національного університету*. 2019. С. 87-95. DOI: <https://doi.org/10.331891/2307-5740.2019.01.39>
10. Центральний банк і грошово-кредитна політика: навч. посіб. / за ред. Т.Д. Косової, О.О. Папаїки Київ: Центр учбової літератури, 2011. 328 с.
11. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підруч. / А.В. Сілакова, Г.І. Лановська, Н.І. Климаш та ін.; за заг. ред. Т.А. Говорушко. Львів: «Магнолія 2006», 2015. 224 с.
12. Центральний банк і грошово-кредитна політика: підруч. / М.І. Крупка, Є.М. Андрушак, Н.Г. Пайтра та ін.; за ред. д-ра екон. наук, проф. М.І. Крупки. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 526 с.

8. Інформаційні ресурси.

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Державна служба статистики України – <https://www.ukrstat.gov.ua/>
2. Кабінет Міністрів України – [https:// www.kmu.gov.ua](https://www.kmu.gov.ua)
3. Міністерство економіки України – <https://www.me.gov.ua>
4. Міністерство фінансів України – <https://www.minfin.gov.ua>
5. Державна податкова служба України - <https://tax.gov.ua/>
6. Національна комісія з цінних паперів та фондового ринку України - <https://www.nssmc.gov.ua>
7. Національний банк України – [http:// www.nbu.gov.ua](http://www.nbu.gov.ua)

Офіційні сайти міжнародних фінансових організацій:

1. Всесвітня торговельна організація (WTO) — <https://www.wto.org/>
2. Європейський банк реконструкції і розвитку — <http://www.ebrd.com/>
3. Європейський інвестиційний банк — <https://www.eib.org/>
4. Міжнародний валютний фонд — <https://www.imf.org/>
5. Світовий банк — <https://www.worldbank.org/>
6. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>
7. Всесвітня туристична організація (WTO) — <https://www.world-tourism.org/>
8. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <https://isi.cbs.nl/>

9. Міжнародна організація праці (ILO) — <https://www.ilo.org/>
10. Міжнародна фінансова корпорація — <http://www.ifc.org/>
11. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>
12. Європейський центральний банк — <http://www.ecb.int/>
13. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <https://isi.cbs.nl/>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет — <https://www.lawukraine.com>
2. Інститут глобальних стратегій — <https://www.igls.com.ua>
3. Інформаційний сервер про Україну — <https://www.uazone.net>
4. Консорціум економічних досліджень — <https://www.eurasia.org/eerc/kyiv/EERC>
5. Український центр економічних і політичних досліджень ім. О. Разумкова — <https://www.uceps.org>
6. Інститут світової економіки і міжнародних відносин — <https://www.iweir.org.ua>

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек:

1. Електронна бібліотека — <https://www.lib.com.ua>
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича - <http://library.chnu.edu.ua/index.php?page=ua>
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського — <https://www.nbuv.gov.ua>
4. Наукова бібліотека Київського національного університету імені Михайла Максимовича — <https://www.lib-gw.univ.kiev.ua>